

SOTSIAALMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Sooline võrdõiguslikkus valdades ja linnades

Liivi Pehk

Sotsiaalministeerium, nõunik

18.08.2020

Et kohalik elu edeneks....

Võrdõiguslik ja sooliselt tasakaalus kogukond, kus arvestatakse nii naiste kui meeste huvide, vajaduste, võimaluste ja kogemustega, tagab jätkusuutliku elukeskkonna, kogukonnaliikmete rahulolu ning kogukonna püsijäämise.

Soolist võrdõiguslikkust luuakse igapäevaelus läbi igapäevaste tegemiste

Kohalike omavalitsuste ülesanded soolise võrdõiguslikkuse edendamisel

Kohalike omavalitsusüksuste asutused on kohustatud soolist võrdõiguslikkust süstemaatiliselt ja eesmärgistatult edendama. Nende ülesanne on muuta tingimusi ja asjaolusid, mis takistavad soolise võrdõiguslikkuse saavutamist:

- Piirkondlikke ning institutsionaalseid strateegiaid, poliitikaid ja tegevuskavasid planeerides, ellu viies ja hinnates tuleb lähtuda naiste ja meeste erinevatest vajadustest ja ühiskondlikust staatusest ning arvestada, kuidas rakendatud ja rakendatavad meetmed mõjutavad naiste ja meeste olukorda ühiskonnas.
- Kohalike omavalitsusüksuste asutused konsulteerivad vajaduse korral asjakohaste huvigruppide ning mittetulundusühendustega, kellel on õigustatud huvi aidata võidelda soolise diskrimineerimise vastu, toetamaks võrdse kohtlemise põhimõtte järgimist.
- Riigi- ja kohalike omavalitsusüksuste asutuste poolt moodustatud komisjonides, nõukoogudes ja teistes kollegiaalsetes koogudes peavad

Avalikkusele suunatud teenused peavad olema ligipääsetavad, kättesaadavad, sama kvaliteetsed ja andma sama väärtust nii meestele kui naistele

See tähendab, et tuleb:

1. Välja selgitada, kas see mida kavatsetakse teha mõjutab naisi ja mehi erinevalt?
2. Tagada, et ebavõrdsus meeste ja naiste vahel ei suureneks
3. Võtta samme, et ebavõrdsust vähendada

Soolise võrdõiguslikkuse teema kajastamine maakonna arengustrateegiates

Olukorra analüüs- vähe soolises lõikes statistikat (soolis-vanusedeline koosseis, keskmine eluiga, tervena elatud aastad). Üksikutel juhtudel ka rändesaldo, töötus, spordiklubides osalejad, sooline palgalõhe, sooline lõhe hariduses.

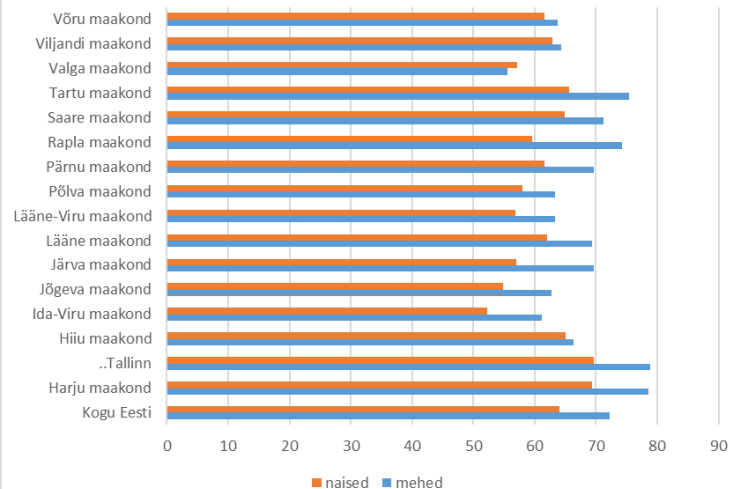
Eesmärke soolise ebavõrdsuse/sooliste lõhede vähendamiseks ei ole seatud

Soolise võrdõiguslikkuse edendamisele suunatud tegevusi, leiab üliharva (nt naisettevõtluse toetamine)

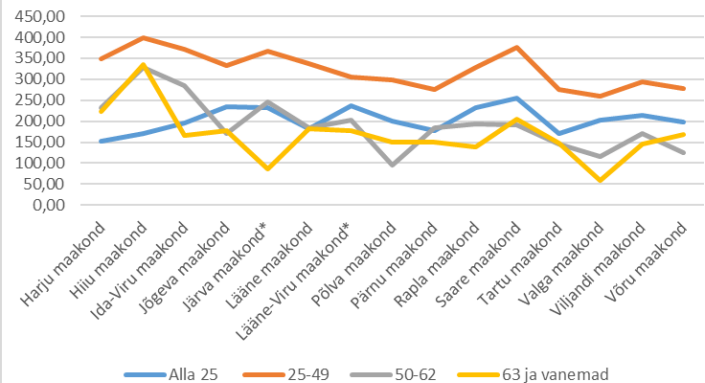
Sooliste lõhede vähenemist üldjuhul ei seirata (v.a tervena elada jäänud aastad, oodatav eluiga)

Tegelik olukord

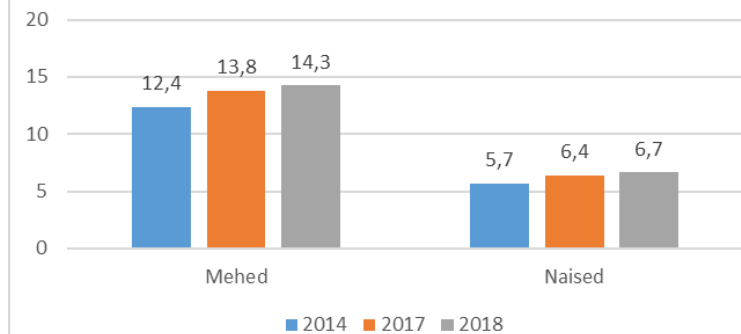
15-74 aastaste tööhõivemäär maakonna ja soo järgi, 2018 (%)

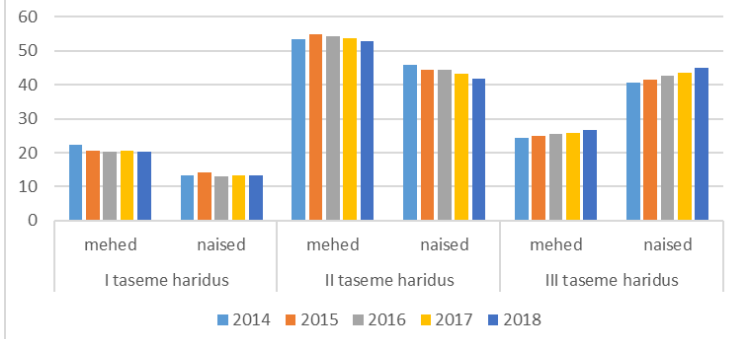
Sooline lõhe palgatöötaja kuukeskmises brutotulul 2017. aastal

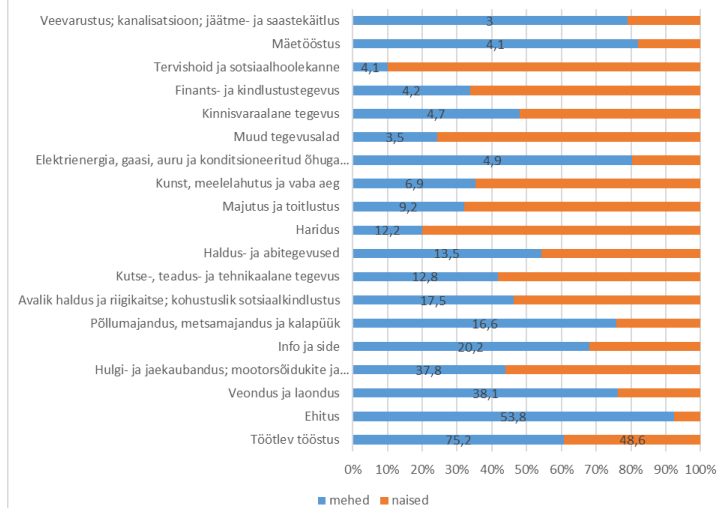
Ettevõtjate osakaal kõigist hõivatutest soo järgi

15-64 aastane rahvastik soo ja haridustaseme järgi

Hõivatud soo ja tegevusala järgi (tuhat), 2018

Maakonna arengustrateegia uuendamise juhend (tööversioon)

Ajaraamistik: 2020 sügis- 2022 kevad

Olulisemad aspektid:

- Lähtumine strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidest ja põhimõtetest ning mõtestada nende rakendamine maakondlikul tasandil
- Partnerite ja avalikkuse kaasamine ja kvaliteet

Käsitletavad teemavaldkonnad:

- 1) inimareng ;
- 2) majandusareng ja ettevõtlus ;
- 3) tehniline taristu ning ühistransport ja liikuvus

Strateegia „Eesti 2035“

Kõigil peab olema võrdne võimalus eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks, sõltumata individuaalsetest erinevustest ja vajadustest, kuuluvusest erinevatesse sotsiaalsetesse rühmadesse, sotsiaalmajanduslikust võimekusest ja elukohast.

Strateegia „Eesti 2035“

Arenguvajadused:

➤ Inimeste tervis ja eluiga

- suur sooline lõhe oodatavas elueas ja tervena elatud aastates (mehed elavad 8,6 eluaastat vähem kui naised, sh tervena 2,8)
- kõigist lähedaste hooldajatest on naiste osakaal 60%, hooldamise tõttu tööturul mitteaktiivsete seas on 80% naised.

Ühiskond ja võimalused

- Tööturul on kõige nõrgemal positsioonil mitte-eestlastest naised.
- Sooline palgalõhe (18,7%)
- Perevägivald, mis moodustab vägivallakuritegudest 44% (87% toimepanijatest on mehed, 80% ohvritest naised).

Õppimisvõimalused

- Esimese taseme või madalama haridusega õpinguid mittejätkavate meeste osakaal (12,7%) ületab naiste oma ligi kaks korda.

Strateegia „Eesti 2035“

Strateegilised sihid:

- Töö-, pere- ja eraelu ühitamine on toetatud, ühiskondlikesse ja kultuurilistesse tegevustesse panustab ka eakam elanikkond, erivajadusega inimeste heaolu on paranenud ning sooliste stereotüüpide mõju vähenenud.
- Elukeskkonna kujundamisel arvestatakse kõigi inimeste vajadustega ning otsustes järgitakse läbivalt kvaliteetse ruumi põhialuseid ja universaalsaini põhimõtteid, et tagada igaühele nii vaimse, füüsilise kui ka digiruumi ligipääsetavus ja mugavus.

Strateegia „Eesti 2035“

Vajalikud muutused

Suurendame ühiskondlikku sidusust ja võrdseid võimalusi hariduses ja tööturul

-Võrdsete võimaluste edendamiseks arendame kaasavat haridust, lõimime omavahel haridus-, sotsiaal-, kultuuri ja tööturuvaldkonna tugiteenused, töötame välja **palgalõhe minimeerimist** toetavad meetmed, tegeleme **soolise segregatsiooni vähendamisega hariduses ja tööturul.**

Inimesele peavad kõik avalikud teenused olema kättesaadavad, ligipääsetavad ja kvaliteetsed, olenemata tema elukohast, vanusest, erivajadusest või muust tunnusest.

Strateegia „Eesti 2035“

VV tegevuskava

Soolise palgalõhe minimeerimine:

- sooliste stereotüüpide ja soolise segregatsiooni vähendamine hariduses ja tööturul
- soolise võrdõiguslikkuse seaduse rakendamist tõhustavate meetmete väljatöötamine
- läbipaistvate ja objektiivsetel kriteeriumidel põhinevate tasustamissüsteemide kasutuselevõtu ja palgainfo parema kättesaadavuse toetamine
- naiste ja meeste töö-, pere- ja eraelu ühitamise võimaluste parandamine
- hoolduskoormuse vähendamine ja selle sooliselt võrdsema jagamise toetamine

Strateegia „Eesti 2035“

VV tegevuskava

- **Strateegilise planeerimise (riigi, KOVide ja regionaalsel tasandil)** ja riigieelarve korrastamine, sh kesksete teemade (nt säästev areng, kultuur ja keel, regionaalareng, kliimaeesmärgid, **sooline võrdõiguslikkus** ja võrdsed võimalused) **tervikliku käsitluse tagamine** ning ruumilise arengu koordineeritud kavandamine.
- Eesti inimeste, kogukondade ja **kodanikuühenduste võimestamine** ning valitsemises osalemise toetamine (sh teenuste pakkumisel)
- Võrdsete võimaluste tagamine e-teenuste ja muude digitaallahenduste kaudu (nt e-esindustes)

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse VTK

Kavandatavad muudatused:

- KOV aluspõhimõtete ja juhtimiskorralduse kaasajastamine, sh

muudatused elektrooniliste töövormide ja elanike kaasamise osas (suunatud seaduse tasandil reguleeritud võimaluste laiendamisele)

- KOV enesekorraldusõiguse suurendamine ja dereguleerimine, KOV sisene ülesannete delegeerimine
- Õigusselguse ja tõlgendusprobleemide vältimiseks regulatsiooni korrastamine

SOTSIAALMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Aitäh!

Liivi Pehk

liivi.pehk@sm.ee